

ДЕСЕТ ГОДИНИ СЪРБО-ХЪРВАТИСТИКА В ПЛОВДИВСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ

Славка Величкова (ПУ „Паисий Хилендарски“)

Началото на сърбо-хърватистиката в ПУ „Паисий Хилендарски“ се поставя през учебната 1995–1996 година. С въвеждането ѝ специалността Славянска филология в Университета придобива по-завършен вид – до този момент съществуват единствено бохемистика и полонистика. Езиковото обучение на първата група сърбо-хърватисти се провежда от две щатни преподавателки – Дарина Дончева и Гергана Иванова. На тях двете се пада неоспоримата заслуга за първите стъпки и прохождането на новата специалност. Преодолявайки немалко трудности, свързани преди всичко с недостига на учебници и учебни помагала, както и на научна литература, използвайки най-вече налични пособия и други подходящи книги от собствените си библиотеки, те двете на практика осъществяват пионерската, основополагащата за специалността роля. И все пак това не би било възможно независимо от вложения от тях ентузиазъм, самоотверженост и себестрицание, без неocenимата помощ, оказана от Катедрата по славянско езикознание на СУ „Св. Климент Охридски“ и по-конкретно – от доц. Лили Машкова, която тогава участва и в процеса на обучение. Първата година от съществуването на сърбо-хърватистиката оставя дълбока следа и незабравими спомени в съзнанието на тогавашните първокурсници и преподаватели поради две важни събития. Направено е първото по-голямо дарение от толкова необходимите учебници и езиковедска литература лично от проф. Божо Чорич – тогава директор на Международния славистичен център в Белград, който специално пристига, за да връчи този ценен дар. Освен това отново с негово съдействие на младите сърбо-хърватисти е предоставена прекрасната възможност да се обучават известно време във Филологическия факултет на Университета в Белград, да четат в местните библиотеки и така да подготвят своите курсови работи, а и да установят първи приятелски контакти със свои връстници от Сърбия.

Преподавателският състав постепенно се разширява. През есента на 1996 г. в обучението на студентите се включва проф. Боян Ничев – известен специалист и преподавател по сръбска и хърватска литература в Софийския университет и дългогодишен ръководител на Катедрата по славянски литератури там. Към преподавателския екип се присъединяват и други: новоназначената на трудов договор преподавателка Вяра Найденова, за известно време – лекторката по сръбски език Югослава Арсович и лекторката по хърватски език Добрила Арамбашич от СУ „Св. Климент

Охридски“, които като носители на езика имат своя принос за качеството на обучението.

През 2003 г. идва още едно дарение за сърбо-хърватистите – този път направено от Република Хърватия и връчено лично от тогавашния посланик г-н Тончи Станичич. Това са изключително ценни книги, художествена и научна литература с превъзходно библиографско оформление, което е истинско богатство за нас и което без съмнение би било нещо много ценно и за някоя от големите библиотеки.

От самото създаване на специалността не престават исканията и опитите ни да се направят постъпки за изпращането на лектор по езика и за студентите в Пловдив, така, както е в другите университети с преподаване на сърбо-хърватски. През учебната 2005–2006 година тези непрекъснати усилия, намерили твърда подкрепа от страна на ръководството на Катедрата и Факултета, съответно доц. д-р Жоржета Чолакова и доц. д-р Иван Чобанов, както и лично от страна на ректора проф. д-р Иван Куцаров, най-сетне се увенчават с успех. Пристига първият лектор по езика на трудов договор в Пловдивския университет – ас. Даниела Йелич. Тя е особено ценена от нас не само поради своята много добра подготовка на филолог, но и поради това, че е носител на втория – йекавския книжовен изговор, което дава възможност на студентите да получат много добра представа и за него, да допълнят и задълбочат езиковите си познания. С присъщия на младите хора ентузиазъм Д. Йелич е дейна страна и при работата по сключването на договора с Университета в Баня Лука – Република Сръбска в Босна и Херцеговина, за което определена роля изиграва фактът, че е негова възпитаничка.

Днес сърбо-хърватистиката заема своето равностойно място сред останалите славистични специалности в Пловдивския университет. Между преподавателския състав се открояват високо квалифицирани специалисти, научни сътрудници в БАН, както и преподаватели със свои лекционни курсове, редовно изнасящи в Софийския университет, а и в други университети, като ст. н. с. II степен д-р Ничка Бечева от Института за български език и проф. д-р Светлана Игов от Института по литература. Благодарение на техния самоотвержен труд, на усилията на всички останали преподаватели от сърбо-хърватския сектор вече имаме шест випуска дипломирани специалисти, повечето от които защитили с отличен успех магистърските си дисертации. Нашите възпитаници намират своята реализация в различни сфери на живота – в областта на културата, средствата за масова информация, образованието. Някои от тях станаха наши колеги. Това са хоноруваните асистенти Евелина Грозданова, Иван Райчев и Стефан Кожухаров, а също и Донка Дойчинова – първата докторантка от дипломиралите се в Пловдивския университет сърбо-хърватисти. Тези млади хора ще продължат да развиват и утвърждават сърбо-хърватистиката като специалност, която включва наред с езиковото обучение и задълбочено изучаване на литературата, историята и културата на народите от Република Сърбия, Република Хърватия, Босна и Херцеговина, Република Черна гора. Така те ще дадат своя принос за още по-добро опознаване на тези съседни страни и народи и за по-тясно сближаване с тях.